1/8

Inte alla började jobba på måndagen

— Nu ska det bli skönt med lite ledigt, sade Sten Johansson från Björsäter på måndagsmorgonen. För medan de flesta andra då gick tillbaka till vardagsslitet använde han den dagen till att säga tack och adjö. Till arbetskamraterna på posten i Åtvidaberg och till de omkring 220 hushåll i Björsäterstrakten, som han i flera år kört post till.

Sten Johansson är lantbrevbärare. I femton år har han kuskat omkring på småvägarna runt Björsäter. När posten i Björsäter drogs in 1971 stationerades han i Åtvidaberg och fick därmed ytterligare fyra och en halv mil att köra varje arbetsdag.

En hastig sammanräkning visar att Sten Johansson kört sisådär 40 000 mil med sitt rullande postkontor. Fast han har förstås inte kört samma bil hela tiden utan bytt ett tiotal gånger.

På måndagen avtackades han av sina arbetskamrater och chefen i Åtvidaberg, Inger Lundberg, tackade på postverkets vägnar. Därefter åkte Sten Johansson i väg på sin sista tur med tillfällige efterträdaren Jörgen Svensson.

Stig Johansson, lantbrevbärare, som jobbade sin sista dag på måndagen; samma dag som många andra gick tillbaka till arbetet

Åtvidaberg

Tranebo missionssyförening anordnade på lördagen i Gissebo sin årliga försäljning. Tillställningen drog över 200 besökare, som i det vackra sommarvädret hälsades välkomna av Erik Nilsson, Björsäter. Gästande distriktsföreståndaren Torsten Persson, Vikbolandet, predikade och berättade om sin verksamhet i Etiopien. På auktionen, som leddes av Allan Roseberg, Grebo, såldes främst handarbeten och hemstad ost. Man hade också lotterier och servering. Missionskollekten gav 1 075 kr. Den sammanlagda behållningen blev 6 740 kr.

Domarviksbadet i Hannäs har under badresornas semesteruppehåll fått besök av tjuvar. Man har brutit upp en av de två lådor där bad- och lekartiklar förvaras och vittjat den på dess innehåll, cyklop, simfötter, livräddningsmaterial m m. Värdet av det stulna uppgår till ca 500 kr.

Ny stämma i Åtvid. På onsdag kommer en ny stämma att göra sig hörd i Åtvidaberg. En ny stämma i den under ett par år renoverade orgeln i Åtvids stora kyrka och som kallas progressiv mixture. Den ska användas i samband med sommarmusiken som anordnas av Åtvids församling och SKS. För onsdagens program svarar kantor Sten-Åke Carlsson. Förutom en egen improvisation kommer han att spela verk av bl a Bach och Virene.

Föreningsbigård en huvudsak för biodlarna i Åtvidaberg

2/6

Nästan varenda medlem i Åtvids biodlareförening hade mött upp när man höll sitt historiska möte i Adelsnäs, där man fått utrymme för sin föreningsgård, den femte i Östergötland. Ordföranden Knut Sågvall hade svårt att dölja sin belåtenhet med anläggningen

Det här är ett historiskt ögonblick. För första gången i föreningens mer än 60-åriga verksamhet har vi fått en egen föreningsbigård, en samlingsplats. Än så länge är det en bigård i vardande. Men det kommer att bli en fin anläggning, där nybörjare och mindre erfarna medlemmar kan få lära sig att handskas med bin. En plats, där medlemmarna kan ställa upp sina bikupor. För numera är ju inte tomterna så stora som förr. Det har blivit allt svårare att ha bin i tätorten.

Knut Sågvall, stort namn inom biodlingskretsarna och ordförande i Åtvids biodlareförening, var storbelåten när han på söndagen hälsade ett 30-tal av föreningens 40 medlemmar välkomna till sommarmötet. Ett möte som således var förlagt till Adelsnäs, där föreningen av baron Johan Adelswärd fått tillgång till mark och inomhuslokaler i trädgårdsdelen.

Åtvidabergsföreningens bigård är den femte i Östergötland. Än så länge har man bara hunnit flytta dit tio kupor och fyra bisamhällen. Men mer ska det bli. Det var minsann inget fel på medlemmarnas entusiasm.

Till det historiska mötet hade man inbjudit Per-Arne Nordén, som är en av de få i landet som är sysselsatta med biodling på heltid. Han är anställd på SBR:s drottningavelsstation vid Hov utanför Vadstena. Han passade på att gratulera biodlareföreningen i Åtvidaberg till dess nya bigård. Han passade också på att ge Knut Sågvall en eloge för dennes insatser för biodlingen i Östergötland.

Per-Arne Nordén gav en fyllig redogörelse för verksamheten vid drottningavelsstationen i Hov under de två år som den varit i gång. Han sade också att han ansåg att de bästa bistammarna i landet finns just i Östergötland. Men samtidigt tyckte han det var synd att inte fler biodlare utnyttjade tappningsstationen i Mantorp, utan sålde sin honung till uppköpare söderifrån.

Både Per-Arne Nordén och Knut Sågvall erinrade om biets kanske största fiende, dvs besprutningen av åkrar och skog. Vi biodlare måste vara emot skogsbesprutningar, sade Knut Sågvall. Att det fortfarande används gifter, som är skadliga för bin, beror till en del på att vi biodlare så sällan anmäler skador. Det måste vi göra i fortsättningen.

Under mötet förrättades prisutdelning för 1977 års honungsbedömning. Vandringspriset gick till Lennart Lundgren. Tvåa blev Tore Johnsson och på tredje plats kom Ragnar Strindmark. Vidare lottade man ut inte mindre än fyra bidrottningar.

I sommarvärmen var det många biodlare som dröjde sig kvar i sin nya bigård. Det pratades mycket om svärmning, fluster, honungsslungor, honung med lönn som råvara, drönare, fromma italienska gula bin och lite mer ilskna mörka nordiska. En representant för de sistnämnda demonstrerade också sitt humör på tidningens utsände. Medan däremot alla var fromma som lamm när Knut Sågvall rumsterade om i deras kupa.

CHRISTER BERG

Åtvidaberg

Amerikanaren återfunnen. På lördagen återfanns den USA-importerade bil, som i början av juli månad stals från en bilfirma i Åtvidaberg. Bilen, en ljusgrön Chevrolet Impala, värd ca 50 000 kr, hittades i Värnamo. Man kunde konstatera att ingen större åverkan gjorts på fordonet. En person är misstänkt för stölden och polisen låter meddela att man fortsätter utredningen. Det kreditkort som i samma inbrottsserie blev stulet har också återfunnits. Det fanns i en borttappad plånbok, som upphittades i Motala

En viltolycka inträffade på måndagskvällen mellan Forsaström och Tingetorp utanför Åtvidaberg. Det var ett rådjur i sällskap med sina två kid, som blev påkörd av ett tåg. Eftersom polisen har undersökt platsen utan att hitta några spår efter djuren drar man slutsatsen att de alla klarade sig.

2/8

Utredning visar:

Kommunen kan knappast med lagliga medel hindra DAGAB från etablering

Inom de närmaste åren ska ett nytt stort affärs- och kontorskomplex uppföras i Åtvidabergs centrum. Sedan det blev klart att DAGAB ville etablera sig i Åtvidaberg och hyra in sig i en 700 kvm ledig affärslokal i bottenplanet i den nya byggnaden har man på sina håll agerat för att stoppa DAGAB:s planer. Handels och LO-sektionen i Åtvidaberg har i en skrivelse till kommunen protesterat mot att DAGAB skulle få öppna en stor livsmedelshall i Åtvid.

Vid ett möte i början av juni varnade också Domuschefen Jan-Åke Colldin för en överetablering och köpmannaföreningens ordförande Ingemar Andersson manade till försiktighet. Ytterligare en livsmedelsbutik i Åtvid skulle medföra sämre förhållanden för de handelsanställda och ett hot mot butikerna i kommunens ytterområden.

Nu har kanslichef Assar Holmqvist på uppdrag av kommunstyrelsen gjort en grundlig utredning om dagligvaruförsörjningen i hela Åtvidaberg och om kommunen har juridiska möjligheter att förhindra att DAGAB etablerar sig i Åtvid. Utredningen visar dels att farhågorna för en överetablering är överdrivna, dels att man knappast på laglig grund kan stoppa DAGAB.

□ Öka försäljning

Enligt utredningen ökade dagligvaruaffärerna i Åtvidaberg mellan 1974 och 1977 sin försäljning med 47 procent i löpande priser, vilket motsvarar 13 procent i fasta priser. Ökningen har ägt rum trots att kommunens folkmängd under samma tid minskat med ca 150 personer.

Under samma tid lades en butik i tätorten ner. Nu har man elva dagligvaruaffärer i tätorten och åtta på landsbygden.

De åtta affärer som finns på landsbygden hade förra året en gemensam omsättning på 8,6 miljoner. Utredaren konstaterar att flera av dessa i dag saknar acceptabelt köpunderlag. Det kommer sannolikt att medföra att när de nuvarande innehavarna slutar sin verksamhet kommer ingen ny att ta över. Därför torde en utveckling med affärsnedläggelser vara omöjlig att förhindra.

1977 såldes det dagligvaror i kommunen för nära 68 milj kr. Man har också räknat ut konsumtionsunderlaget, som ligger på 79 milj. Det innebär att åtvidabergarna handlar för 11 milj i affärer utanför kommunen.

Kommunen har upprättat ett exploateringsavtal med Åtvidabergs byggnadsbyrå, som skall uppföra centrumkomplexet. Kommunen tillförsäkrade sig då möjligheten att styra bebyggelsen i fråga om storlek och utformning av lokalerna. Att de skulle motsvara de behov som fanns. Men inte att man skulle kunna hindra vissa företag från att etablera sig.

Nu har Kommunförbundets juridiska avdelning synat avtalet. Där kommer man till den slutsatsen att avtalet inte ger stöd för etableringskontroll. Vidare att det med hänsyn till bestämmelserna i konkurrensbegränsningslagen är tveksamt om en sådan begränsning lagligen kan avtalas.

□ Planmonopolet

Inte heller lär byggnadsnämnden ha någon författningsenlig möjlighet att via kommunernas planmonopol förhindra DAGAB:s livsmedelshall i markområden där affärsverksamhet traditionellt bedrivits. Det finns nämligen fler markområden i Åtvidabergs centrala delar. Mark, som kommunen inte äger.

Det verkar således bli så att Åtvid får ytterligare en livsmedelshall. Vad annars de 700 kvm ska användas till vet man inte. Även om kommunen är i behov av nya förvaltningslokaler är det knappast troligt att politikerna kan försvara en inhyrning där. Redan grundhyran för totalt oinredda lokaler kommer att ligga runt 400 000 kr per år.

CHRISTER BERG

Överdrivna farhågor

Dagab har länge haft planer på att öppna en livsmedelshall i Åtvidaberg, planer som mött starkt motstånd från Handels och från LO bl a. Nu har dock en utredning i Åtvidaberg visat att kommunen knappast på laglig grund kan stoppa Dagab samt att farhågor för överetablering är överdrivna. SIDAN TIO

2/8

Hemvärnskretsen i Åtvidaberg har abonnerat på högvaktshelg

Så här såg det ut förra året när Åtvidabergs hemvärnskrets gick högvakt. Det regnade och plaskade ordentligt när "gubbarna" gick ut på Sergels torg. I år hoppas man på bättre väder och ännu fler åskådare

Åtvidabergs hemvärnskrets har mer eller mindre lagt beslag på bevakningen av Stockholms slott under det sista veckoslutet i augusti månad. Fyra år i rad har man vaktat slottet och dess innevånare denna helg. Så pass duktiga har åtvidabergarna visat sig vara att man fått förtroendet också i år.

Hemvärnschefen i Åtvidaberg, 40-talets löparstjärna, Arne Ahlsén, har redan trummat ihop det manskap som ska gå högvakt, inalles 44 "gubbar". I år var det så många frivilliga som anmälde sig att inte alla kan få följa med, berättar han. Ändå är det några rutinerade högvaktare som inte har tid i år.

På måndagen satte man igång träningen inför sitt uppdrag. Ytterligare en 5—6 gånger kommer man att putsa på ordergivnig, vaktavlösning, marsch osv vid Centralskolan mitt i Åtvid.

Den 22 augusti ställer man till med stor offentlig generalrepetition. Då marscherar hela hemvärnstruppen från Sporthallen och upp till Centralskolan där man genomför en hel vaktavlösning.

För att det ska bli så autentiskt som möjligt har man engagerat Åtvidabergs musikkår som just nu speicalövar marscher. För allmänheten kommer det dessutom att finnas tillgång till försvarets berömda ärtsoppa som serveras av FBU. Kanske kommer man som extra skådespel att visa hur det går till när en vaktpost måste avvisa en del påträngande individer.

Arne Ahlsén berättar vidare att man också i år kommer att försöka få audiens hos kungaparet. Förra året var kungligheterna bortresta. Hur det är i år vet man inte. För dokumentationen av hemvärnets arbete har man engagerat Jakob Johansson som i år har att komplettera det arbete han påbörjade förra året.

CHRISTER BERG

3/8

Åtvid om Länsplaneringen:

Oroande att så litet konkret görs för kommunerna i södra länsdelen

Statsmakternas målsättning om bättre regional balans får inte innebära att problemen med koncentration av arbetstillfällen och befolkning flyttas från riks- till länsnivå så att tillväxten bara tillåts ske i ett fåtal kommuner med residensstaden i spetsen. Enligt länsstyrelsens rapport kommer den regionala utvecklingen att leda till fortsatt tillväxt i Östergötlands västra och centrala delar. För kommunerna i den södra länsdelen fortsätter den negativa utvecklingen. Det är oroande att länsstyrelsen hyser så liten oro för södra länsdelen och visar så liten beredvillighet att göra något konkret för att motverka utvecklingen.

Det skriver Åtvidabergs kommun i ett yttrande till länsstyrelsen med anledning av förslaget till Länsplanering — rapport 1978. Kommunens yttrande, som i vissa stycken är åtskilligt kritiskt mot länsstyrelsen, har tagits av kommunstyrelsens planeringsutskott.

□ Stilla optimism

I yttrandet konstaterar man att utvecklingen i södra länsdelen med Åtvidaberg, Kinda, Valdemarsvik och Ydre varit mycket negativ de senaste tio åren. Även om det ser dystert ut anser man sig i Åtvid ha fog för en stilla optimism inför framtiden. Mest för att kommunerna i den här delen av länet kommit igång med ett samarbete för att gemensamt lösa sina problem.

Från Åtvidabergs sida menar man att länsstyrelsen ser väl negativt på framtiden. Bl a har man i Åtvid räknat fram betydligt gynnsammare prognoser både vad gäller sysselsättning och befolkningstillväxt. Kommunen redogör för sin aktiva näringslivspolitik och beklagar också att man inte fått tillräckligt stöd från statsmakterna när det gäller byggandet av industri- och hantverkshus. Här vill man se en koppling mellan arbetsmarknadspolitiska och regionalpolitiska insatser.

□ Bristande vilja

Även om man i Åtvidaberg anser att man gör mycket för att skapa nya arbetstillfällen inser man att man inte har resurser att ensamma klara av problemen. Här kritiseras länsstyrelsen för bristande vilja till konkreta åtgärder.

Man anser också i Åtvidaberg att koncentrationen av befolkningen till Östergötlands centrala och västra delar på alla sätt måste motverkas. T ex genom att kraftigt expanderande kommuner inte ges stöd vid företagsetableringar.

För att bryta den negativa utvecklingen i södra länsdelen krävs kraftfulla gemensamma insatser från berörda kommuner, länsstyrelsen, landstinget, staten m fl.

□ Gymnasiefrågan

Här kräver man i Åtvidaberg att gymnasiefrågan med det snaraste får en lösning. Enligt länsskolnämndens utredning finns det underlag för gymnasieskola i södra länsdelen. I Åtvidaberg kan man acceptera den lokalisering av gymnasieskolan som en allsidig utredning kan tänkas föreslå. Dvs även om det inte blir Åtvidaberg. Men det viktiga är att ingen av kommunerna blir utan någon form av gymnasial utbildning.

Återigen hävdar man i Åtvidaberg vikten av att vägen mellan Kisa—Åtvidaberg—Valdemarsvik får en acceptabel standard. Den vägen är ett livsvillkor för kommunerna. Man finner det därför glädjande att länsstyrelsen gett den vägen hög prioritet.

□ Offentliga sektorn

Ett annat viktigt led i förändringen av den regionala utvecklingen är en decentraliserad tillväxt av den offentliga sektorn. Det bör inte vara självkart att bara Linköping och Norrköping ska växa. För att få en bättre regional balans kan man med fördel decentralisera regionala statliga organ som skattemyndighet, domstolsväsende, kronofogdemyndighet, lantmäteri och olika funktioner inom landstinget.

Åtvidaberg tycker också det är orimligt att inte länsstyrelsen har några som helst medel till sitt förfogande för aktiva regionalpolitiska insatser. Om den situationen består också i framtiden kommer länsplaneringen att te sig som ett hån mot alla de intentioner som var grunden för länsplaneringens start.

□ Handlingsprogram

Vidare framhåller man i Åtvidaberg att det är på tiden att man utarbetar ett näringspolitiskt handlingsprogram för Östergötland. För att på ett meningsfullt sätt kunna arbeta med den regionala utvecklingen krävs det ett långsiktigt tidsperspektiv med uttalade målsättningar.

Ett sådant handlingsprogram där problem och resurser redovisas och där länsstyrelsen ger uttryck för en klar målsättning för olika områden skulle på ett helt annat sätt än i dag vara värt att kallas länsplanering, sägs det i yttrandet.

Slutligen framhåller man i Åtvidaberg att det är hög tid att visa konkreta resultat av den regionalpolitiska planeringen. Aktiva insatser för att i grunden förändra den hittillsvarande regionala utvecklingen måste snarast se dagens ljus. Samarbetet kommuner—länsstyrelse—övriga regionala myndigheter är en grundförutsättning för en förändrad och förbättrad regional balans.

CHRISTER BERG

4/8

Politikerna i Åtvid får brev:

Avskriv alla planer på väg i Klockarängen Utred i stället en alternativ sträckning

Avskriv alla planerpå en trafikled genom Klockarängen. Bevara Klockarängen orörd och utred i stället en alternativ sträckning av genomfarten.

Den enträgna uppmaningen riktar aktionsgruppen för Klockarängens bevarande till kommunstyrelsen i Åtvidaberg i en skrivelse som också kommer att skickas till samtliga ledamöter i Åtvidabergs kommunfullmäktige. Aktionsgruppen har en massiv opinion bakom sig. Över 5 000 personer har på namnlistor talat om för politikerna att de vill ha kvar sin Klockaräng i orört skick. Att där inte får dras någon genomfart. Enligt bedömare har aldrig tidigare i vårt land någon aktion av det här slaget fått en så hög procentuell anslutning.

I skrivelsen vars utformning beslutades vid ett sammanträde med aktionsgruppen på onsdagen och de närmaste dagarna postas till politikerna riktas hård kritik dels mot svårigheten att få information, dels mot innehållet i trafikledsplanen så långt man känner till den.

□ Svårt få insyn

Det hittills gjorda utredningsarbetet med trafikplanen har inte skett särskilt öppet, skriver man. Inte heller har det varit lätt för allmänheten att få insyn i arbetet. Det tycker man är anmärkningsvärt. För det första för att kommunen deltar i ett försöksprojekt med vidgat inflytande för "gräsrötterna". För det andra för att socialdemokraterna väckt en motion om vidgad demokrati genom bättre insyn och ökat inflytande från allmänhetens sida.

Beträffande trafikplanen för Åtvidaberg hävdar aktionsgruppen att det finns både svagheter och direkta felaktigheter i den. Som exempel anges att utredarna presenterar för höga siffror när det gäller befolkningstal och anställda vid Facits Örsättersfabrik. Det är en sak som ger intryck av en önskan att styra beslutsfattarnas bedömning i viss riktning, skriver man.

□ Principer

Man har också funnit att utredarna på ett ställe hänvisar till att man måste följa vissa principer för trafikplanering. Bara för att på ett annat ställe säga att principerna är helt omöjliga att tillämpa. Det är ett agerande som aktionsgruppen finner mycket underligt.

Tanken att leda in genomfartstrafiken i Åtvidabergs centrala delar, vilket en väg genom Klockarängen innebär, anser aktionsgruppen kommer att medföra flera stora och allvarliga trafikproblem. T ex för de ca 600 eleverna vid Alléskolan och för att det kommer att uppstå än värre trafikproblem vid Stallet.

□ Trafikströmmen

Man har också tittat på siffrorna för trafikströmmen. Då finner man att en intensitet på 1 200 fordon per dygn på vägen Kisa—Åtvidaberg anses motivera omfattande åtgärder för att förhindra att trafiken kommer in i Åtvidaberg. För trafikleden genom Klockarängen har beräknats 1 000 fordon per dygn plus tillkommande lokaltrafik. Är skillnaden så stor att den trafiken ska få köra rätt in i centrum, frågar man sig.

Inom aktionsgruppen har man hajat till inför utredarnas kommentar beträffande gång- och cykeltrafiken. I tätorten är avstånden jämförelsevis korta, skriver utredarna. Ingen har längre avstånd till centrum än två kilometer. Vid planeringen av trafiknätet bör därför hänsyn tas till att många med fördel kan färdas utan bil. Vidare påpekas i utredningen att omvägar och lutningar medför knappt märkbara uppoffringar för biltrafiken.

Ändå anser samma utredare att det är ytterst viktigt att omgående föreslå lösningar för biltrafiken. Sammanhängande huvudstråk för gång- och cykeltrafik är ett långsiktigt planeringsarbete. Aktionsgruppen finner att utredarna motsäger sig själva på den här punkten.

□ Lämna alternativ

Motståndarna till en väg genom Klockarängen tycker det är mycket otillfredsställande att det nu bara lämnas ett enda förslag till lösning av den aktuella trafikleden. Beslutande politiker måste ges en rimlig chans att ställa och värdera lika väl genomarbetade förslag mot varandra.

För sin del anser aktionsgruppen att kommunen bör satsa på en kringfart och inte en genomfart. Att kringfarten bör gå från Basthagen och nordväst om samhället till Linköpingsvägen.

□ Enda syftet

Återigen poängterar vännerna av Klockarängen att aktionsgruppen tillkommit i ett enda syfte, nämligen att bevara Klockarängen. Man kan inte tillåta något enda ingrepp, ens om det är i kanten av ängen. Man är också medveten om att detta ställningstagande kan medföra en viss kostnadsökning. Men för att bevara värdefulla miljöer måste vissa kostnader accepteras.

Vi måste i Åtvidaberg lära oss av misstagen, skriver man till politikerna. T ex misstaget vid breddningen av Järnvägsgatan där den nuvarande miljön är en daglig påminnelse om konsekvenserna av vägförvaltningens ensidiga planeringsfilosofi.

□ Ingen utredning

Correspondenten var på torsdagen i kontakt med kommunalrådet Carl-Eric Ahlström och kanslichef Assar Holmqvist med anledning av uppgifterna om trafikutredningen i skrivelsen. Båda ställde sig dock något frågande inför aktionsgruppens kritik mot utredningen. Mest beroende på att den arbetsgrupp som håller på med trafikfrågorna ännu inte presenterat sitt slutliga utredningsmaterial.

CHRISTER BERG

4/8

Vägen mot toppen

Numera är vi ju i "sockna" så himla bortskämda med fin fotboll. Under de senaste tio åren har vi ju knappt sett annat än allsvensk fotboll. Ännu har inte glansen från de gyllene åren -72 och -73 flagnat riktigt.

Även om det kanske är fotbollen som i hög grad dominerat idrottsintresset i Åtvid genom åren så har faktiskt inte brukslaget, hur underligt det än kan låta i ungdomarnas öron, alltid legat på svensktoppen. Tar man t ex en titt i seriesystemet säsongen 1929—30 så får man leta sig ner ända till östgötaserien klass I innan man hittar något lag från Åtvid.

På den tiden var ÅFF "bara" en sektion inom ÅIF. Fast nog så framgångsrik. Inför den sjätte omgången ledde man sin serie efter idel vinster och 21—3 i målkvot. Närmast låg Skärblacka och Finspångs IF.

Frampå höstkanten skulle man möta Skeninge IK. Inför den matchen skrev man i lokalpressen bl a:

"Huru nu Åtvidabergslaget kommer at taga sig ut vet man ju i Skeninge ingenting om, men förmodar att det blir ett starkt lag som kommer. Vad åter Skeninge beträffar så gäller det ju för det laget att göra allt vad som göras kan för att reparera upp sin något skamfilade ära. Om söndag ämnar man dock sätta alla klutar till och visa att man verkligen vill bjuda till att göra sitt bästa. Hur laget kommer att se ut är man visst inte riktigt på det klara med än, men att det blir det starkaste lag Skeninge kan visa upp har man meddelat oss. Vinner Skeninge om söndag har laget gjort något som tillhör det mer otroliga."

Nu blev de heller aldrig någon sensation i Skeninge. Till den något partiske reporterns odelade missnöje. Åtvidaberg vann med 5—1. En alldeles för stor seger, tyckte denne och fortsatte:

"Att de i denna match endast släppte en boll i nät får de dock tacka fru Fortuna för. De för dagen svartklädda skeningepojkarna gjorde på de flesta händer en utmärkt match. Försvaret kan ej lastas för något av målen av vilka för övrigt två var offside. Kedjan gjorde en ypperlig match, den bästa på länge. Den hade för dagen otur med skotten, annars hade nog resultatet blivit vackrare."

I övrigt ansåg referenten att det var mest Skeninge som ökade farten och pressade varför Åtvidabergs mål kom som mindre chocker eller kallduschar. Även rättsskiparen fick sig en släng av skribenten:

"Domare var hr D Nelson, Boxholm, svag på offside."

Ack ja. Det är inte lätt när favoriterna får på söta knölen. Det finns förstås elaka tungor som vill göra gällande att sportskribenterna inte är ett skvatt bättre i dag. Men det är de väl ändå. Åtminstone mer sofistikerade.

För övrigt vann sedermera Åtvidabergs IF sin serie och flyttade upp till Södra Mellansvenskan där man började lika dystert som i årets allsvenska men sedan tog inte mindre än åtta raka segrar. Kan det vara ett tecken?

Montanus

Olja i Grebo — badplats stängd

Ett oljeutsläpp i sjön Ärlången vållade på torsdagen en hel del olägenheter utmed stränderna på den del av sjön, som ligger i Åtvidabergs kommun. Bl a måste badplatsen i Grebo stängas och simskoleundervisningen inställas. Detta sedan ett mindre bälte av tjockolja drivit in över badplatsen och gjort den nästan omöjlig att bada i.

Under dagen satte brandkåren i Åtvidaberg in sina resurser för bekämpning av oljeutsläppet. Länsar lades ut för att skydda badplatsen och vattenytan innanför täcktes med absorptionsmedel. Man räknar med att ha sanerat badet redan under fredagen.

Brandchef Arne Sundqvist ser allvarligt på det inträffade. Men vi vet ännu inte varifrån oljan kommer, säger han. På eftermiddagen hade brandkåren en patrull med båt ute på sjön för att försöka spåra källan till oljeutsläppet. Det lyckades man dock inte med. Däremot upptäcktes mindre mängder olja i ett par vikar mot Stureforshållet.

Oljan är av en något tjockare typ än som normalt används för uppvärmning av villor. Även hälsovårdsnämnden i Åtvidaberg är inkopplad på fallet och kommer under fredagen att inspektera platsen.

Arbetarkommunen tillstyrker Dagab

Åtvidabergs arbetarkommun beslutade efter en lång och livlig debatt på onsdagskvällen att tillstyrka att Dagab får etablera sig i Åtvidaberg. Det har som bekant uppstått olika åsikter i Åtvidaberg om Dagab skall få öppna en livsmedelshall i det planerade bygget vid Stortorget eller inte. LO-sektionen i Åtvid och de handelsanställda har protesterat. Ännu en livsmedelshall på orten skulle medföra en överetablering i Åtvidaberg med åtföljande konsekvenser både vad gäller sysselsättning och ytterbutiker.

Till arbetarkommunens möte i Folkets hus hade man inbjudit kanslichef Assar Holmqvist som redogjorde för ärendet. Han har nyligen presenterat en utredning över dagligvaruhandeln i Åtvidaberg. Av utredningen framgår bl a att försäljningen av dagligvaror ökat med 13 proc i fasta priser under åren 1947—77. Vidare att köpunderlaget redan i dag inte är acceptabelt för många av affärerna i kommunens ytterområden. Till slut fann utredarna det knappast troligt att kommunen med lagliga medel kan hindra Dagab att etablera sig i Åtvidaberg.

Den efterföljande debatten blev mycket livlig. Flera talare menade att man med tanke på utredningen av det exploateringsavtal kommunen har med byggherren bör acceptera situationen och inte ta strid i en fråga där utsikterna till seger är mycket små. Vidare anfördes ekonomiska aspekter. Att det blir en mycket dyr historia för kommunen att hyra in sig i de lediga lokalerna.

Andra talare hävdade dock att man borde göra allt för att stoppa en etablering av Dagab.

Efter votering beslutades med siffrorna 17—7 att rekommendera de socialdemokratiska representanterna i kommunstyrelse och kommunalfullmäktige att låta Dagab etablera sig i Åtvidaberg.

Beslutet skall dock inte tolkas som att arbetarkommunen med öppna armar tar emot Dagab, säger dess ordförande Göta Karlsson. I princip är vi emot ytterligare en livsmedelshall i Åtvid.

Åtvidaberg

Första omgången av O-ligan

På tisdagskvällen avverkades första omgången av O-ligan, OK Ekens motionstävling. Premiären hade man förlagt till trakten kring Örnbadet där nu OK Ekens nyritade Örnbadsblad för första gången togs i bruk. De fyra olika banorna hade lagts av Birger Samuelsson, Agne Lindström och Helena Bengtsson. Sammanlagt deltog 102 orienterare varav 16 i nybörjarklassen.

Resultat:

Bana A, 5,6 km: 1) Björn Söderbäck 39.41; 2) Per-Inge Svensson 40.50; 3) Lennart Ahlström 43.04; 4) Lennart Larsson 44.19; 5) Lennart Haraldsson 48.46; 6) Holger Persson 49.08; 7) Lennart Bergström 50.06; 8) Bertil Johansson 50.34; 9) Bengt Ristenstrand 50.55; 10) Mikael Johansson 51.15.

Bana B, 4,7 km: 1) Lars Bogren 38.15; 2) Rolf Ström 43.35; 3) Ingmar Karlsson 44.57; 4) Gunnar Forsén 47.27; 5) Kurt Karlsson 48.47; 6) Anna Bohlin 51.23; 7) Marie Johansson 51.51; 8) Jonny Nilsson 52.16; 9) Sten Johansson 52.20; 10) Helene Wernersson 52.34.

Bana C, 3,7 km: 1) Sven-Axel Svensson 43.50; 2) Jan-Erik Nilsson 44.23; 3) Bertil Andersson 47.41; 4) Carl-Göran Rosengren 49.26; 5) Stefan Wallberg 50.43; 6) Göran Åberg 51.14; 7) Britt Carlsson 51.19; 8) Margareta Andersson 51.41; 9) Bertil Andersson 52.50; 10) Nils Nilsson 54.55.

Bana D, 2,3 km: 1) Thomas Persson 20.23; 2) Leif Svensson 20.40; 3) Agneta Andersson 21.21; 4) Per Svensson 22.25; 5) Per Larsson och Jörgen Larsson 24.17.

Lagtävlingen: 1) Lag LHa 2.18.42; 2) Lag BR 2.27.09; 3) Lag LL 2.27.24; 4) Lag AB 2.28.19; 5) Lag HP 2.29.23.

7/8

ÅTVIDABERG

7/8

Humparundan har startat. Så har då höstomgången av ÅIF:s Humparunda kommit igång. Visserligen litet trevande men så brukar det ju vara veckan efter semestern. Vid höstpremiären kunde basen för rundorna, May Ådahl, räkna in ett 50-tal motionärer. Hon hoppas nu att ännu fler motionshungriga i alla åldrar ska ställa upp i fortsättningen. För det kan man göra varje torsdag under hela augusti och dessutom ha chansen att vinna något om man tar sig runt någon av de båda slingorna.

Inbrott. Två inbrott förövades under veckoslutet i Åtvidabergs ytterområden. Natten till lördagen tog sig tjuvar in i en sommarstuga i Forsaström. Bl a stals en radio, en grammofon och några flaskor vin. Polisen har säkrat spår efter tjuvarna. Om det är samma personer som på lördagen försökte bryta sig in i en källare till en fastighet i Svaltorp vet man ännu inte. Här blev dock tjuvarna upptäckta av ägaren som hörde att något var på gång. Med en rivstart försvann de i en blå bil från platsen.

Korpcyklingen. Under sommaren prövade Åtvidskorpen för första gången att låta motionscyklisterna köra tre fasta sträckor utan bemanning. Vid sammanräkningen fann korpordföranden Ulf Hallberg att 116 starter gjorts under semestertiden. De flesta hade valt att åka till Åbacka på Kisavägen. Semestercyklingens vinnare blev Britt Nåhdin, Ulla Ringström och Mona Häggqvist. I veckan startade också höstomgången av Cykelturen 78. Av de 66 startande gick priserna till Lilly Lundell-Johansson och Maud Österberg. På tisdag fortsätter Cykelturen och då har arrangörerna en helt ny runda att bjuda på då man snitslat Mosshult-Önhult, en resa på ca 35 km.

Skadegörelse. På lördagskvällen krossades en del rutor utmed Prästängsvägen. En vulkaniseringsverkstad och en smidesverkstad drabbades. Så vitt man vet har ingenting stulits men i varje fall i en av verkstäderna har glaskrossaren varit inne.

Efter tusen arbetstimmar i garaget är han klar med sina drömmars bil

Nu har äntligen en gammal dröm gått i uppfyllelse. En från pojkåren på 50-talet när man först började intressera sig för bilar. Nu är det klart och det är härligt. Det säger en minst sagt belåten Weine Andersson i Åtvidaberg. I dagarna har han för första gången och inför åtskilliga Åtvidabergsbors nyfikna och beundrande blickar provkört sin egenhändigt byggda T-hot. En egentligen lika vansinnig som ögonfägnande skapelse.

Ungefär tusen timmar har det tagit Weine Andersson i Åtvidaberg att bygga sin T-hot. En gulsvart och kromblänkande skapelse. I hela Sverige finns det bara en knapp handfull fordon av liknande typ. I dagarna har Weine för första gången tagit ut sin T-hot för pröva den och väckt både nyfikenhet och förvåning bland åtvidabergarna

Det här med T-hot är från början en amerikansk fluga som nu också så smått nått Sverige. Här i landet finns det i dag ytterligare tre, kanske fyra likadana bilar. Dvs som är registrerade och besiktigade. Men i garagen runt om i landet pågår fler liknande byggen.

Att intresset för T-hot än så länge inte slagit igenom ordentligt i Sverige beror på att vi har så hårda bestämmelser här, säger Weine Andersson. I dag är det nästan omöjligt att få en T-hot att klara en besiktning. Fast T-hotfantasternas egen organisation, Swedish Street Road Association, har fått muntligt löfte från trafiksäkerhetsverket om vissa lättnader.

□ Pytt i panna

Weine Anderssons gula, svarta och kromglänsande fordon är egentligen ett förstklassigt exempel på vad man kan göra med en pytt-i-panna med bildelar. Eller vad sägs om följande exempel på ingredienser:

Karossen är en kopia av en T-ford 1923. Femlitersmotorn är en Chevrolet V8 på ca 200 hästkrafter och med automatisk växellåda. En sådan hittar man lämpligen på en bilskrot. Framvagnen kommer från en Ford 1946 och bakvagnen från en Chevrolet 1957. Kylaren härstammar från en T-Ford 1926. En Saab V4 har fått släppa till styrinrättningen och en gammal PV har bjudit på rattstången. De originella lyktorna är importerade och fotplattorna är original. Osv, osv.

Kylarprydnad, jovisst, men också temperaturmätare

Också en variant av ljusomkopplare

Det säger sig självt att det ligger en massa arbete bakom. Jodå, intygar Weine Andersson. Jag har nog sedan jag började bygget i november förra året hållit på i minst 1 000 timmar. Ändå visste jag när jag började precis hur bilen skulle se ut. Annars hade jag väl inte blivit klar förrän nästa år. Eller året därpå.

Ett av de största problemen var kanske att få alla delar att passa. Det har krävts både uppfinningsrikedom och kompisar med specialkunskaper. Men det har gått.

□ Dyrbar hobby

I färdigt skick räknar Weine Andersson med att han lagt ut mellan 15 000 och 20 000 kr på sin T-hot. Men det är värt vartenda öre, säger han. Att köpa en sådan här bil i färdigt skick i USA kostar bortåt 80 000 kr. Här i landet får man säkert lägga på ett par tiotusental kronor. Men min bil är inte till salu.

I dag återstår bara några detaljer med skärmarna innan Weine Anderssons bil är helt klar. Och så att få den igenom besiktningen. Tills vidare får han nöja sig med körtillstånd. Sedan blir det fritt fram att ge sig ut på vägarna i den tvåsitsiga T-hoten. Fast, förstås, bara om det är perfekt sommarväder.

□ Till USA

Weine Andersson har en dröm till. Att som första svensk delta med sin T-hot i den veckolånga Street Road-träffen i USA då omkring 5 000 fantaster träffas.

Nu blir det förstås en massa fritid över. Vad ska du göra då? Jag lurar nog på att bygga en bil till, säger Weine och bläddrar fram en röd modell i en av sina många motortidningar.

CHRISTER BERG

Åtvidaberg

Kanske saknades växel. Natten till måndagen tog någon med sig hela kondomautomaten från OK på Prästängsvägen. I automaten fanns varor och enkronor till ett värde av 600 kr. Än så länge kan man bara spekulera i orsakerna till stölden. Kanske var det helt enkelt brist på växel som utlöste gärningen.

Musik från olika länder är rubriken för onsdagens sommarmusik i Åtvids Gamla kyrka. För programmet står Agneta Ekström och Evald Medling. Vidare medverkar en grupp ungdomar från kommunala musikskolan. Arrangörer är SKS och Åtvids församling.

9/8

ÅTVIDABERG

Kommunstyrelsen säger ja till Dagab

Kommunstyrelsen i Åtvidaberg diskuterade på måndagen kanslichef Assar Holmqvists utredning om dagligvaruförsäljningen i Åtvidaberg och kommunens möjligheter att förhindra Dagab att etablera sig i det planerade bygget vid Adelswärdsgatan. Enligt utredningen har knappast kommunen någon laglig möjlighet att stoppa Dagab, en slutsats som också kommunstyrelsen drog.

Kommunstyrelsen godkände samtliga de hyresgäster som Åtvidabergs byggnadsbyrå presenterat.

Man beslutade också uppdra åt kommunkansliet att göra en ny utredning. Den här gången skall man nämligen inte bara undersöka dagligvaruhandeln utan också övrig affärsverksamhet i hela Åtvidaberg. Utredningen skall göras i samråd med två konsulter.

Vandrarhemmet i Gärdserum. Ungefär 70 000 kr beräknas ombyggnad och upprustning av vandrarhemmet i Gärdserum kosta enligt en utredning av fastighetskontoret. Då skulle antalet sängplatser öka med tio till 25. Man skulle få dusch och minikök. Kommunstyrelsen har i princip godkänt beräkningarna och kommer att ta upp kostnadsfrågan i samband med budgetarbetet för 1979.

Pensionärer i det blå. Åtvidabergs pensionärsförening anordnade på måndagen en resa i det blå, dvs en resa där deltagarna inte i förväg kände till slutmålet. Tidigt åkte man iväg i två fullpackade bussar söderut. I Vimmerby gjordes ett uppehåll i Grankvistgården. Sedan fortsatte resan till Albert Engströmmuseet i Hult. Efter lunch kom så de över 80 resenärerna fram till Växjö, målet. Där besågs Utvandrarnas hus och vidare gavs tillfälle till egna strövtåg i staden. Först vid niotiden på kvällen kom deltagarna nöjda och belåtna men aningen trötta tillbaka till Åtvid. Då hade man också hunnit med att ordentligt avtacka reseledarna Eric Larsson och Ingemar Andersson liksom de båda chaufförerna Leif Andersson och Sture Svahn.

Trafikolycka. En mindre trafikolycka inträffade på tisdagen i korsningen Stenhusgatan—Slevringevägen. Det var när en bilist skulle korsa Stenhusgatan som olyckan inträffade. Han såg inte att en pojke kom cyklande utmed Stenhusgatan utan körde på cyklisten. Skadorna inskränkte sig till skrubbsår och ett vint bakhjul.

Full fart på ÅSS Fler ledare behövs

Det är full fart på verksamheten i Åtvidabergs simklubb och under våren fick man en sällan skådad bredd på simningen. Framför allt satsar man på ungdomsverksamheten och har grupper i gång för barn ända från tvåårsåldern. Antalet ungdomar överstiger nu 200 i de olika lek- och plask, vattenlek- och teknikskolorna.

Den tävlingsinriktade verksamheten har visserligen betydligt mindre omfattning men man har ändå nått fina framgångar. Bl a har klubbens simmare tagit hem flera DM-tecken och i två fall kommit till final i utomhus-SM.

Just nu håller klubbledningen på med förberedelserna inför höststarten. Självfallet hoppas man på att kunna hålla igång samma bredd som i våras. Men en del mindre problem dras man med.

T ex har A-gruppens tränare Robert Andersson slutat. Här hyser man dock gott hopp om att hitta en värdig efterträdare. Likaså räknar man med att de som förut ställt upp som ledare i teknikkurserna och vattenlek också fortsätter.

Ett bekymmer är dock situationen för de allra yngsta. Vi behöver ungefär tolv ledare och saknar tre fyra, säger klubbens ordförande Bruno Mellström. Vad vi hoppas på, jag och Elaine Edström, är att hitta några personer med vattenvana som tycker det är roligt att arbeta med barn några timmar i veckan.

Bostadsbidragen. Kommunstyrelsen har beslutat tillstyrka en höjning av de s k statskommunala bostadsbidragen. Bidragsgränserna höjs med mellan 50 och 100 kr. Från årsskiftet blir de övre gränserna följande: ensamstående utan barn 650 kr per månad, makar utan barn 750 kr, familj med 1—2 barn 975 kr, med 3—4 barn 1 150 kr och med 5 eller flera barn 1 350 kr. Den nedre hyresgränsen höjs från 350 kr till 400 kr per månad. För kommunens vidkommande innebär de nya reglerna en nettohöjning av kostnaderna för bostadsbidrag med nära 66 000 kr till strax över 1 milj kr för nästa år.

Snöröjning. Kommunstyrelsen har gått med på att för vintern 1977/78 fördubbla ersättningen till en privatperson för snöröjning på vägen Ed-Vrånghult. Vägen är 3 200 m lång och behövde i vintras plogas över 20 gånger. Ersättningen uppgår till 600 kr.

Kvarnviks bygdegård behövs — utan dans

Kommunstyrelsen i Åtvidaberg har beslutat tillstyrka en upprustning av Bygdegården i Kvarnvik. Ursprungligen redovisade Hannäs bygdegårdsförening en kostnad för arbetena på 330 000 kr. Fastighetskontoret har för sin del beräknat kostnaden till 380 000 kr.

För att föreningen skall kunna få statligt stöd för ombyggnaden krävs ett uttalande från kommunen att det föreligger ett fortsatt behov av lokalen. Kommunstyrelsen menar att så är fallet. Men kommunstyrelsen påpekar att föreningen efter ombyggnaden måste ta ut skäliga hyror och dessutom anser man att det inte bör anordnas dans i lokalen. I annat fall kommer föreningen att konkurrera med andra föreningar i närheten.

Vidare tillstyrker kommunstyrelsen ett kommunalt bidrag för ombyggnaden med 50 000 kr och att kommunen går i borgen för ett icke statligt lån på 55 000 kr.

Avstår från Prästbackarna. Kommunstyrelsen har beslutat avstå från sin förköpsrätt till fastigheten Prästbackarna 5 i korsningen Svennbergsvägen och Douglasvägen. Försäljningssumman var 74 000 kr och tomtarealen drygt 1 000 kvm.

Ny fastighetsförvaltare. Till ny fastighetsförvaltare på fastighetskontoret i Åtvidaberg har kommunstyrelsen utsett Olle Pilemalm, Linköping. Han är 29 år och för närvarande anställd vid Trävarufirma Ingvar Wilhelmsson i Linghem. Den lediga tjänsten lockade fyra sökande.

Tomtförsäljningar. Kommunstyrelsen beslutade på måndagen om följande tomtförsäljningar: Trossen 3 för 55 000 kr till Karl-Åke och Kerstin Karlsson, Fibern 3 för 55 000 kr till Roy Söderlund, Snöret 6 för 55 000 kr till Ingvar Svensson och Mårsäng 1:65 i Grebo för 34 100 kr till Jan Johansson.

10/8

DHR-resa till Öland. DHR:s åtvidabergsavdelning anordnade på lördagen en resa till Öland för sina medlemmar. Den här gången hade man hyrt en specialbuss med lyft så att också flera rullstolsbundna kunde följa med. Sammanlagt deltog omkring 35 medlemmar på resan med Suna Svensson som reseledare och guide. Efter uppehåll med middag i Borgholm gjorde man en ordentlig rundtur på ön där regnet för dagen stod som spön i backen. Inne i bussen var stämningen desto bättre. Inte minst tack vare David Johansson som sjöng egna visor och ledde allsång.

Positiv omprövning. Tidigare i år avslog kommunstyrelsen en begäran från byggnadsföreningen Fram i Björsäter som ville ha hjälp med 8 800 kr till brandförsäkring, renoveringsarbeten och täckande av 1977 års underskott. Men Fram gav sig inte utan lämnade in en ny ansökan där man nu redogjorde för ett behov på nära 9 000 kr. Efter en kortare diskussion beslutade kommunstyrelsen på förslag av Lennart Fogelquist att bevilja det sökta bidraget. Folkets hus i Björsäter lever vidare.

Länsteater, javisst. Åtvidabergs kommun har fått tillfälle att yttra sig över förslaget att driva en länsteater i Östergötland genom en stiftelse. Länsteatern avses bildas av landstinget och Norrköpings och Linköpings kommuner. Övriga östgötakommuner skall så småningom få möjlighet att gå in som huvudmän. Inom kulturnämnden i Åtvid har man tittat närmare på förslaget och kommit till den uppfattningen att man inte har något att erinra mot förslaget. Kommunstyrelsen har beslutat instämma med kulturnämnden.

ÅTVIDABERG

Kommunen ordnar beredskapsjobb för 45

I Åtvidaberg finns det enligt arbetsförmedlingens statistik för juni närmare 150 ungdomar under 25 år som söker jobb. Det är en mycket hög siffra och kommunstyrelsen har nu beslutat att under tiden september—oktober ordna sysselsättning för omkring 45 ungdomar i kommunala beredskapsarbeten.

Under våren kunde kommunen genom de olika förvaltningarna erbjuda omkring 35 beredskapsarbeten. Nu har man således lagt på ett tiotal jobb.

Mest ungdomar kan sociala centralnämnden ta emot. På barnstugor och ålderdomshem m m erbjuds närmare 20 ungdomar jobb. Vidare ger skolkontoret ett tiotal ungdomar jobb som bl a vaktmästarebiträden och biträden till lärarna. Gatukontoret behöver tio ungdomar för park- och landskapsvård.

I årets budget har kommunen anslagit en halv miljon till beredskapsarbeten. Dessutom kan man utnyttja ett mindre överskott från förra året. Exakt hur stor kommunens andel blir för det nu tagna beslutet vet man inte i dag. Men den totala kostnaden för de 45 beredskapsarbetena lär dock ligga betydligt över miljonstrecket.

Får sina bokstöd. Kulturnämnden har begärt särskilt anslag med 5 000 kr för att kunna köpa 400 nya bokstöd. Det gör man med stöd av ett uttalande från den lokala skyddskommittén. Kommunstyrelsen tillstyrker.

Fråntas förslagsrätten. Tidigare har suppleanterna i sociala centralnämnden och dess utskott haft möjlighet att inte bara yttra sig under sammanträdena utan också ställa förslag även när de inte tjänstgör för den ordinarie ledamoten. Men nu vill majoriteten i nämnden ändra på detta och tycker det räcker om suppleanterna får kallelse till och rätt att närvara vid sammanträdena. Frågan om suppleanternas rätt att ställa förslag och framföra sina åsikter har ånyo aktualiserats, skrev nämnden i sitt protokoll med biträdande socialchefsärendet i friskt minne. De borgerliga ledamöterna i nämnden protesterade förgäves. Nämnden beslutade dock att suppleanterna under återstoden av mandatperioden ska få rätt att yttra sig. Nu har ärendet avancerat till kommunstyrelsen som tillstyrkt en ändring.

Det kärvar ihop sig med exploateringsavtalen

Vid kommunstyrelsens sammanträde på måndagen var det meningen att man skulle ta ställning till ett exploateringsavtal och ett köpekontrakt mellan kommunen och Åtvidabergs byggnadsbyrå beträffande det planerade bygget i Gropen. Avtalsförslagen förelåg klara men något beslut blev det inte.

Anledningen var en formulering i exploateringsavtalet som angav att om kommunen köper den byggnd som Byggnadsbyrån skall uppföra vid Stortorget så måste man också köpa det planerade huset i Gropen. Den kopplingen vill man inte riktigt gå med på i kommunstyrelsen.

Därför har man uppdragit åt kommunalrådet Carl-Eric Ahlström och Evert Johansson att tillsammans med fastighetschefen och kanslichefen ta upp nya förhandlingar med Byggnadsbyrån. Man ska då också diskutera, med tanke på Dagab-diskussionen i centrumbygget, ett tillägg i avtalet där kommunen inte bara ska godkänna lokalernas utformning och storlek i Gropen utan också deras användningssätt.

I avtalsförslaget finns, liksom i exploateringsavtalet för bygget vid Adelswärdsgatan, en klausul som ger kommunen rätt att förvärva fastigheten när den är färdigbyggd.

Den kommunala demokratin. Vid kommunfullmäktiges junisammanträde ingav den socialdemokratiska fullmäktigegruppen en motion där man begärde att en arbetsgrupp skulle tillsättas för att utarbeta konkreta förslag i frågor om den kommunala demokratin. Kommunstyrelsen behandlade ärendet i veckan och beslutade då att en arbetsgrupp så småningom skall tillsättas. Men först, menade man, bör de olika partigrupperna få tillfälle att diskutera internt frågor i anslutning till motionen.

En milj över. I budgeten för 1978 har man generellt räknat med ett lönetillägg på 10 proc i förhållande till 1977 års lönenivå. Nu blev som bekant lönepåslaget betydligt lägre vilket gör att förvaltningarna i år kommer att få små överskott på sina lönekonton. Nu har frågan uppstått om förvaltningarna själva ska få disponera de här pengarna. Sammanlagt rör det sig omkring en miljon. De förvaltningschefer som till äventyrs börjat gnugga händerna förtjust kan dock sluta med det. För kommunstyrelsen har beslutat att nämnder och styrelser inte får disponera överskotten. Pengarna skall nämligen sparas till nästa år.

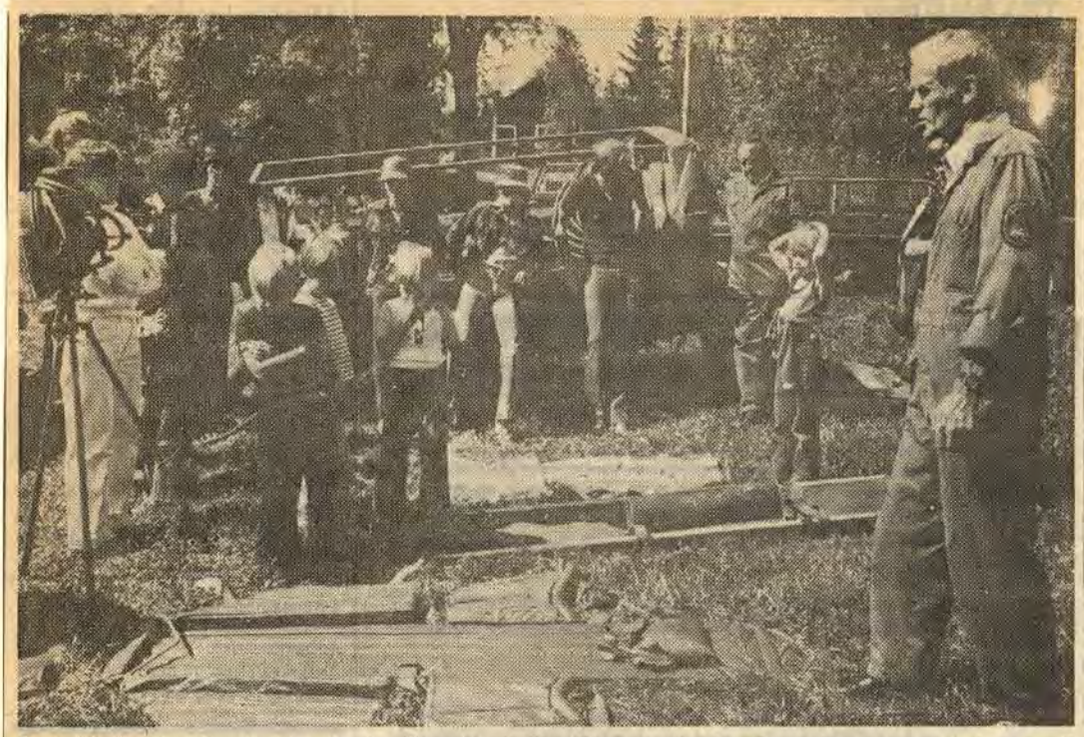

Brandchef Arne Sundqvist och vice brandchef Åke Skoogh gjorde på onsdagen en utryckning till Hannäs med stora katastrofvagnen och fick i två omgångar berätta för barn och föräldrar om sin verksamhet

Brandkåren i Åtvid visade upp sig för barn och föräldrar i Hannäs

De som deltog i badresorna till Domarviksbadet utanför Hannäs hade på onsdagen besök av Åtvidabergs brandkår. Besöket berodde lyckligtvis inte på något olyckstillbud. Nej, det var föreståndaren vid Domarviksbadet, Peter Ohlin, som kommit med idén att ta dit dem. Han sa att han var mycket glad över att brandkåren velat ställa upp.

Dels för att det var en extra aktivitet för de 30—40 barnen. Dels för att det var mycket lärorikt för alla barn och vuxna som var där och lyssnade.

De brandmän som kommit för att demonstrera och informera vid Domarviksbadet var självaste brandchefen Arne Sundqvist och vice brandchefen Axel Skoogh. De visade i stort sett hela sin utrustning i katastrofvagnen. För säkerhets skulle gjordes det två gånger. En gång för barnen och en gång för föräldrarna medan barnen gick och badade.

Det var tydligt att brandmännens arbete och utrustning var okända saker för många. Vem kunde tro att deras arbete gick till på ungefär samma sätt som brandmännens i TV-programmet Larmet går och att de dessutom hade nästan lika mycket utrustning.

— Det finns säkert många som tror att vår utrustning bara består av en brandslang sade brandchefen. Därför är det bra att vi så här får chansen att visa vad vi har, fortsatte han, och demonstrera motorsågar, japanska bårar, domkrafter och mycket annat.

Brandmännen berättade också att det var första gången man informerade allmänheten på det här sättet och att det var en bra idé som man inte är främmande för att upprepa.

— Vi är mycket intresserade av att berätta om vårt arbete sa brandchefen. Så att folk kan få bättre kunskap om våra möjligheter att klara en nödsituation, avslutade han.

MARIA AXELSSON

Åtvidaberg

Fin sommarmusik i Åtvids gamla kyrka

De omkring 50 personer som på onsdagskvällen sökt sig till Åtvids gamla kyrka bjöds på en fin liten konsert i serien Sommarmusik som arrangeras av Åtvids församling och SKS. För programmet stod nu Evald Medling och Agneta Ekström och tillsammans med de båda ungdomarna Cecilia Johnsson och Bo Petersson från kommunala musikskolan gavs ett rikt varierat visprogram under titeln Musik från olika länder.

Flera av de korta musikstyckena framfördes med Evald Medling som ackompanjatör på kontragitarr medan de övriga tre spelade blockflöjt och sjöng. Det är en härlig klang i kontragitarren och när Evald Medling hanterar den blir heller aldrig ackompanjemanget tråkigt. Han svarade också för ett synnerligen stämningsfullt solonummer.

Agneta Ekströms fylligt varma stämma och chosefria framträdande har det förut skrivits en hel del om. Den här kvällen fick publiken en hel rad smakprov på den saken liksom på hennes skicklighet på blockflöjt. Avslutningsnumret, den orientaliskt klingande Misirlou, var en riktig pärla.

Förtjänstfull var också den presentation som Evald och Agneta gav om den musik som framfördes även om det inte alltid är så lätt att få det talade ordet att gå fram i en kyrka.

Publiken tackade för konserten med en lika spontan somvälförtjänt varm applåd.

CHRISTER BERG

12/8

Här får barnen bestämma

Ta en titt på det här fina huset. Det står i Eksätter, Åtvidaberg, där barnen har en egen bygglekplats under sommaren. Här får de, utan att någon vuxen bestämmer, hamra och snickra bäst de vill och bygga det de har lust till.

Visserligen finns det en "byggchef" på platsen, i sommar ÅFF-målvakten Thomas Wernersson, men han hjälper till bara när barnen själva ber om råd. Han skaffar också fram virke och ordnar en massa andra saker, som t ex utflykter, fotbollsmatcher och korvgrillning.

BYTINGEN

12/8

VILKEN LEKPLATS VI HAR!

I Åtvidaberg, närmast bestämt i Eksätter, finns det en lekplats som säkert många barn skulle vilja ha. Det är nämligen en härlig bygglekplats där man får snickra och hamra bäst man vill.

De senaste somrarna har den här bygglekplatsen varit öppen. På plats finns då också en "byggchef", i år heter han Thomas Wernersson, mer känd som målvakt i ÅFF.

Hit går barnen när som helst för att bygga på sina verk. Men de gör också en massa andra saker. Spelar fotboll och gör utflykter till exempel. Det är mest pojkar som ännu så länge hittat till lekplatsen, men några flickor brukar också vara här och fler är välkomna.

Här hittar man byggnader av alla slag som barnen jobbat med själva. Hur husen och kojorna ser ut är inte viktigt, det viktiga är att man själv fått göra något, utan nämnvärd inblandning från vuxna. Virket är barnen också med och hämtar, det blir på byggplatser och sågverk där man är snäll och ger spillvirke till lekplatsen.

Reportage:
Maria Axelsson och Christer Berg

Ca 30 barn från 4 år och uppåt jobbar på bygglekplatsen i Eksätter i Åtvidaberg. En dag samlades alla till lite extra festligheter med korvgrillning. De mest hungriga väntade nära nog en timma på att ÅFF-målvakten Thomas Wernersson skulle få fart på elden

Vilken koja! Det här fina huset högt upp bland träden är väl många ungars önskedröm

Virket till allt byggande får man från olika ställen. Thomas Wernersson som är "byggnadschef" berättar att han åker runt på byggen och sågverk och frågar om man där kan undvara lite spillvirke. Barnen får följa med och hämta plankor och allt annat som hör ett bygge till

12/8

Får du fyr på elden snart? Korvarna hinner ta slut!

Här finns hus av alla de slag, stora och små, raka och sneda. Hus utan fönster, hus med toppiga tak, hus med ingång från taket . . . Utseendet är inte det viktiga, det viktiga är att man själv får bygga utan inblandning från vuxna som bestämmer hur husen skall se ut. Kamratandan är fin här, de yngre får ofta hjälp av de äldre barnen

Krögare i Åtvid och Finspång har bytt jobb med varandra

I veckan bytte Bernt Bergström i Åtvidaberg och Bertil Köhler i Finspång jobb med varandra. Ett byte som innebär att de båda SARA-hotellen Stallet i Åtvidaberg och de Geer i Finspång får nya chefer. Storleksmässigt och på personalsidan är de båda företagen ungefär lika stora. De Geer har dock en högre omsättning. Fast i gengäld håller man i Åtvidaberg på med en storsatsning på Stallet. Så om några år är kanske de båda hotellföretagen likvärdiga i det fallet också.

Källarmästare Bernt Bergström har varit chef för Stallet i fjorton år. Han kom från Operakällaren året efter Stallet öppnat. Det är klart att det känns litet vemodigt att flytta från Åtvid, säger han, och minns 60-talet och början på 70-talet då det verkligen lyste om Facit.

De flesta i Åtvidaberg kommer förstås ihåg när brassarna förlade sitt träningsläger inför Fotbolls-VM 1966 till Åtvidaberg, eller när topparna i svenskt näringsliv -67 hade sin EKO-konferens i Åtvid. Facits stors rikssäljdagar och ÅFF:s guldår inte att förglömma. Då stod Stallet i centrum.

Under de senaste fem-sex åren har det som bekant inte svängt lika mycket om Åtvid och Stallet. Förra året krävde SARA att kommunen som äger Stallets byggnader skulle satsa på en ombyggnad. Kommunen gick med på det under förutsättning att också SARA bjuder till med sina marknadsföringsresurser.

Så just nu pågår en omfattande ombyggnad av hela Stallet. Man har hållit på hela juli, kommer att fortsätta hela augusti och beräknar vara klar i mitten av september. Då kommer hotelldelen att vara renoverad, matsalarna att ha fått nytt utseende med bl a tillkomsten av ett VIP-rum och en del andra saker att ha hänt i köksregionerna. Hela ombyggnaden är beräknad till 1,8 milj kr.

Samtidigt har nu också Stallet fått en ny chef. Källarmästare Bertil Köhler är 27 år och bördig från Varberg. Förutom i Finspång har han jobbat också i Falun och Norrköping.

Innan ombyggnaden är klar vill Stallets nye chef inte avslöja så mycket om marknadsföringen av hotellet. Vi kommer förstås att satsa på konferenser, dans och weekendgäster, säger Bertil Köhler. Vidare anser han att diskussionerna om ett närmare samarbete med de vägg i vägg liggande sim- och sporthallarna verkar mycket intressanta så långt han hunnit sätta sig in i frågan. Men först gäller det katt planera för Stallets 15-årsjubileum.

CHRISTER BERG

Nu tackar källarmästare Bernt Bergström för sig efter 14 år som chef för hotell Stallet i Åtvidaberg. I veckan hälsade han sin efterträdare Bertil Köhler välkommen till Åtvid. Dagen före var det tvärtom. Då var det Bertil Köhler som hälsade Bernt välkommen till sitt gamla jobb som chef för hotell De Geer i Finspång

12/8

ÅTVIDABERG

Andra omgången av O-ligan

I veckan har andra omgången avO-ligan avgjorts. Den här gången hade man förlagt tävlingarna till Södra Botorp. För de fyra olika banorna svarade Jonny Nilsson, Sören Andersson och Marie Johansson. Ett 90-tal orienterare ställde upp varav närmare 20 på den korta nybörjarbanan.

Resultat: Bana A, 5,5 km: 1) Per-Inge Svensson 49,34; 2) Lennart Haraldsson 50,02; 3) Bertil Johansson 50,31; 4) Lennart Ahlström 54,51; 5) Holger Persson 56,11; 6) Allan Bengtsson 57,11; 7) Lennart Haglund 57,45; 8) Lars-Gösta Kindholm 59,36; 9) Bengt Ristenstrand 1.02,25; 10) Bengt Carlsson 1,03,09.

Bana B, 4,6 km: 1) Kurt Carlsson 52.51; 2)Birger Samuelsson 54.06; 3) Gunnar Forssén 55.16; 4) Sten Ericsson 57,09; 5) Lars Bogren 57,09; 6) Helena Bengtsson 58.23; 7) Håkan Mahrs 1.00.27; 8) Nils Thelander 1.00.33; 9)Inger Carlsson 1.04.17; 10) Helena Wallberg 1.05.03.

Bana C, 3,6 km: 1) Bernt Swärd 50,18; 2) Stefan Wallberg 50.55; 3) Margareta Andersson 54.39; 4) Gösta Ottosson 56.04; 5) Britt Carlsson 56.06; 6) Jan-Erik Nilsson 57.19; 7) Bruno Thornberg 57.35; 8) Bertil Andersson 3 59.15; 9) Bertil Andersson 59.58; 10) Rolf Gustavsson 59.58.

Bana D, 2,2 km: 1) Agneta Andersson 22.42; 2) Thomas Persson 23.54; 3) Magnus Johansson 28.33; 4) Susann Wetterhall 31.18; 5) Owe Andersson 34.32.

Lagtävlingen 1) Lag LHA; 2) Lag LGK; 3) Lag PS; 4) Lag LA; 5) Lag AB.

Sammanlagt: 1) Lag LHA 10 poäng; 2) Lag LGK 8; 3) Lag AB 8;4) Lag LL 8; 5) Lag PS 8; 6) Lag HP 8.

Bör söka bara en gång. När kommunstyrelsen i veckan beslutade ompröva ett tidigare beslut och nu i stället bevilja byggnadsföreningen Fram i Björsäter ett extra bidrag på nära 9 000 kr kom det också till en principdiskussion i frågan. Bengt Persson (fp) begärde och fick antecknat till protokollet att det är synnerligen viktigt att föreningarnas ansökningar om bidrag tillställs kommunen endast en gång per år och i så god tid att hänsyn till dessa kan tas i budgetarbetet.

266 söker jobb i Åtvidaberg

Vid månadsskiftet juli/augusti uppgick antalet arbetssökande vid arbetsförmedlingen i Åtvidaberg till 266 personer varav 154 är ungdomar under 25 år. Likaså är antalet kvinnor stort och var vid räkningstillfället 163.

Av de arbetssökande saknade 157 personer helt sysselsättning. 87 personer hade tillfälligt jobb medan 14 hade varaktigt arbete, men ville ha något nytt. Slutligen var åtta ungdomar placerade i enskilt beredskapsarbete.

Vid månadsskiftet kunde man på arbetsförmedlingen erbjuda 9 olika lediga platser. Bara i två fall handlade det om fast anställning. Under juli månad fick 17 personer jobb varav nio fick en fast anställning.

Grebo-Värna centerkvinnor har varit på utflykts- och studieresa till Ekenäs slott. De omkring 35 deltagarna fick genom guiden Gert Nordins sakkunniga ledning en ingående redogörelse för slottets historia och de närmaste framtidsplanerna. Efteråt samlades man i den soliga slottsparken för att avnjuta innehållet i de medhavda kaffekorgarna.

Humparundan. I torsdagens omgång av Humparundan deltog omkring 75 raska och pigga motionärer. Till veckovinnare utsågs Ingrid Svärd.

Bra resultat för simskolan i Åtvid

På fredagen var det stor simskoleavslutning i simhallen i Åtvidaberg. Läktaren var fylld med mammor och pappor och syskon som kommit dit för att vara med om de över 100 nybörjarnas examen. Man fick också besked om att de fyra veckornas övningar gett resultat. Ett 60-tal av barnen har lärt sig simma. Av dessa klarar 40 av att simma minst 50 meter. Nästan alla har klarat av fordringarna för märket Baddaren.

Under avslutningen gavs många prov på de olika momenten i simskoleundervisningen. En grupp visade hur man värmer upp innan man hoppar i vattnet. En annan grupp demonstrerade de olika momenten för Baddaren. Dessutom visades de inledande simtagen, simning utan hjälpmedel, simning på djupt vatten och hopp.

Badmästare Roland Lind berättade hela tiden för publiken om de olika momenten i uppvisningen och simlärarna Elisabeth Karlsson och Marie Hallberg assisterade grupperna. Efteråt bjöds alla simskoleelever på saft och tårta.

14/8

Skoldags för 1 800 barn i Åtvid Alléskolan upprustad för 3 milj

En ny byggnad har uppförts vid Alléskolan. Ett behövligt tillskott av klassrum och utrymmen, säger rektor Olle Sandqvist och studierektor Jan Ahlgren

Det drar ihop sig till skolstart igen. På måndag börjar 1 818 elever i Åtvidaberg i skolan. Redan nu på fredag "tjuvstartar" de omkring 150 lärarna höstterminen med en planeringsdag. Övrig personal, inalles ett 70-tal, är mer eller mindre igång redan. För 180 barn är det kanske litet extra pirrigt. Så många är nämligen nybörjarna i Åtvidaberg i år.

I vanlig ordning har man under sommarmånaderna renoverat och reparerat en hel del i skolorna runt om i kommunen. Men främst är det vid Alléskolan som de stora förändringarna ägt rum.

Lagom till terminsstarten har en 870 kvm stor byggnad intill den "gamla" Alléskolan blivit färdig. En byggnad som till det yttre i likhet med den övriga skolan smälter väl in i miljön. 2,3 milj kr har den nya byggnaden kostat att uppföra. Tillsammans med förändringar i skolköket, ett nytt internt kommunikationssystem och en del ändra åtgärder har Alléskolan kostats på över 3 milj.

I den nya byggnaden har man på Alléskolan, som faktiskt med sina över 700 elever, lärare och annan personal är kommunens näst största arbetsplats, fått ett välbehövligt tillskott av utrymmen.

Till att börja med innehåller byggnaden fem klassrum som är avsedda för undervisning i SO-ämnen. Vidare har man fått två grupprum för specialundervisning, en s k studiehall och ett grupparbetsrum. Skolpsykologen flyttar in i det nya huset där man också berett plats för en rymlig läkarmottagning. Därigenom har man nu också äntligen fått vilorum på Alléskolan.

Det är med en stilla förvåning en som för länge sedan slutade skolan går igenom nybygget. Klassrummen är mera att likna vid trevliga konferenslokaler med mjuk färgsättning och färgglada gardiner. Läkarmottagningen har tapeter av det slag man annars möter i en modern bostad. Över huvud taget ger Alléskolans nybygge ett vänligt och nästan mysigt intryck.

Jovisst tycker vi att det blivit bra, säger rektor Olle Sandqvist. Och det kan man utan vidare tacka referensgruppen för.

Den gruppen har bestått av representanter för såväl lärare som elever och den övriga personalen. Därigenom har nästan vartenda utrymme fått en personlig prägel.

Dessutom är det ju så, säger Olle Sandqvist, att vi här i Åtvid har verkligt fina elever. Det gör att man kan satsa på inventarier på ett sätt som kanske anses vågat i större städer.

CHRISTER BERG

Turlista för justering av protokoll

Sociala centralnämndens och dess båda utskotts ledamöter är slarviga när det gäller att justera protokollen. Det menar socialchef Tord Nilsson i en skrivelse till sociala centralnämnden. Många gånger försenas protokollens expediering genom att utsedda justeringsmän inte justerar protokollet i tid, skriver han. Detta medför olägenheter för såväl personalen som de personer och myndigheter som berörs av besluten. Socialchefen föreslår nu ett nytt justeringssystem. För det första bör antingen justeringen ske vid en given generell tidpunkt efter sammanträdet eller också omedelbart efter det att utsedd justeringsman fått meddelande om att protokollet är utskrivet. Utsedd justeringsman bör också uppmanas att noga iakttaga justeringstiden.

Dessutom föreslår socialchefen att sociala centralnämnden upprättar en turlista för justering av protokollen. Listan skall då uppta samtliga ledamöters namn i bokstavsordning.

Stöld uppklarad. Någon gång i somras stals några dyrbara spinnrullar i en järnaffär i Åtvidaberg. Polisen har nu klarat upp stölden som förövades av en pojke i de yngre tonåren. Denne hade sedan sålt eller på annat sätt gjort sig av med spinnrullarna till jämnåriga kamrater. Merparten av det stulna har nu återlämnats till ägaren.

I Åtvidskorpens motionscykling förra veckan deltog 69 personer. Rundan gick över Mosshult och Önhult. Till veckovinnare utsågs Maj-Lis Lindholm och Yvonne Sidås. Nästa tur blir en 32 km lång tur till Falerum och via Gärdserums kyrka tillbaka till Åtvid.

Viltolycka. Ett rådjur påkördes och dödades på riksväg 35 vid Örsättersfabriken på fredagskvällen. En hel del plåtskador uppstod på personbilen vid kollisionen.

Åtvidabergs kommun har fått tillstånd att gå i borgen för ett lån på 1,6 milj kr. Pengarna skall användas av AB Åtvidabergs bruks-hotell för ombyggnaden av Hotell Stallet.

15/8

Förverkligad dröm

Drömmen är förverkligad. Sven Andersson från Norrköping är rätt belåten just nu. För efter två semestrar och massor av veckoslut har han äntligen fått sin äkta enrummiga ryggåsstuga klar. De grova ytterstockarna liksom det enkupiga teglet, den tre bräder breda och 115 cm höga dörren, det primitiva låset och en del andra grejor kommer från en 1700-talsloge i Olstorp där en gång kyrkmålaren Pehr Hörberg bodde. För att ryggåsstugan i Hannäs skulle bli rätt och riktigt uppförd anlitade Sven Andersson timmermannen och ryggåsstugekännaren Gunnar Rehn. Nu skall det bara till några gammaldags möbler och ett namn på stugan, säger Sven Andersson som redan fått förfrågningar från organisationer och privatpersoner att få komma på besök. Det får de gärna, säger han, bara ingen tror att det är ett museum jag byggt. På bilden ses den nöjde ryggåsstugeägaren tillsammans med hustru Ing-Mari och dotter.

Åtvidaberg

Kvinnlig trumpetare ersätter österrikare

Egentligen var det meningen att den österrikiske organisten Max Zweimüller skulle svara för programmet i onsdagens Sommarmusik. Men han har lämnat återbud eftersom han samma dag är bokad för en konsert i Uppsala. Därför har arrangörerna, Åtvids församling och SKS, i all hast fått sätta ihop ett reservprogram. Och det är minsann inte dåligt. Gäst blir trumpetaren Ann-Marie Sundberg från Nyköping, som bl a medverkar i Norrköpings symfoniorkester. Hon kommer att spela verk av Öhrwall och Telemann. Vidare deltar flöjtisten Arne Gustavsson med en komposition av Debussy. Kantor Sten-Åke Carlsson spelar ett orgelsolo. Slutligen medverkar Sommarkören med verk av Wikander och Lindblad.

Gudstjänst vid Grebo kyrkoruin

En friluftsgudstjänst hölls på söndagen i kyrkoruinen i Grebo. Ganska många församlingsbor hade mött upp. Predikan hölls av komminister Per Boo. En kollekt upptogs till föreningen Östergötlands barn och gav 200 kr. Efter gudstjänsten följde kaffe i grönskan. I anslutning härtill presenterade sig också den nybildade hembygdsföreningen i Grebo. Rolf Gordon, en av initiativtagarna, berättade om den gamla 1200-talskyrkan som användes fram till 1773, då den nuvarande kyrkan stod färdig att tas i bruk.

Handikappads fordon stulet. För knappt två veckor sedan köpte den bestulne, en s k transportmoped eftersom han är handikappad. Men i lördags stals fordonet utanför mannens bostad i Eksätter. Mopeden är blå, av märket Crescent och värd 5 000 kr.

16/8

Sporthallsnytt i Åtvid:

Nu blir det förbud mot rökning Foajén ger plats för pilkastare

När sporthallen i Åtvidaberg inom kort slår upp sina portar för den kommande innesäsongen kommer allmänheten att mötas av framför allt två nymodigheter. För det första kommer man att få svårt att känna igen den stora foajén. Ända sedan sporthallen byggdes har foajén i praktiken varit ett enda stort outnyttjat utrymme. Men nu blir det ändring på den saken. Ändring blir det också för alla nikotinslavar.

För från och med i höst är det förbjudet att röka i sporthallen. Där har det förut varit fritt fram litet varstans i omklädningsrum, korridorer osv.

— Det är skönt att vi äntligen kan genomföra det här förbudet, säger Arne Ahlsén på sporthallen. För rökning och idrott eller motion hör inte på minsta vis ihop. Egentligen vill vi ha en helt rökfri sporthall. Därför skulle det ha varit skönt om vi också fått med bowlarna på ett rökförbud, säger Arne Ahlsén.

Tidigare har rökförbud införts i simhallen. Förutom i sporthallen blir det nu också förbjudet att bolma i Gamla gymnastiken, i Långbrottsskolans gymnastiksal och i Sandtagsskolans gymnastiksal.

□ Anti-rökkampanj

Tillsammans med fritidsnämnden kommer Visir (Vi Som Inte Röker) i Åtvidaberg i början av september att inleda en anti-rökkampanj med en stor träff just i sporthallen. Avsikten är då också att sätta igång en fimpargrupp. Vid kampanjupptakten den 7 september blir det framträdande av systrarna Lekander. Olle Söderbäck kommer att hålla ett populärmedicinskt anförande. Correns sportchef Alla Hall ska redovisa erfarenheter och intryck från tidningens årslånga aktivitet. Dessutom ska badmästare Roland Lind ge motionsinformation.

Från och med i höst är det förbjudet att röka i sporthallen i Åtvidaberg. Ett självklart beslut, säger Arne Ahlsén, för rökning och motion hör inte ihop. Så nu plockas askkopparna från bl a omklädningsrummen bort

□ Sparsamt använd

Ända sedan sporthallen byggdes på 60-talet har den omkring 300 kvm stora foajén varit mycket sparsamt utnyttjad. ÅIF brukar inleda sina loppmarknader i foajén. ÅFF har haft någon julmarknad där. Så har förstås foajén använts som "rökruta" under pauser vid enstaka större evenemang i den stora A-salen.

Men nu har idrottsanläggningens chef Roland Lind, Arne Ahlsén med flera som jobbar i sporthallen slagit sina kloka huvuden ihop. Resultatet har blivit att man med tämligen enkla medel ska se till att foajén nu kommer till användning. Ena halvan kommer att skärmas av med växter och gardiner och ge plats för en mindre servering och utställningslokal där det blir möjligt för föreningar och organisationer att anordna träffar och förevisningar.

□ Pilkastning

I den andra delen har man för avsikt att göra i ordning en darthall med tre eller kanske t o m sex pilkastningsbanor. Dartspelet som tävlingsform har ju under senare år fått ett allt starkare fotfäste i Sverige och man tror sig veta att det finns ett intresse för spelet också i Åtvidaberg. Upptakten för dartspelet blir fin. Den fjärde september kommer de båda engelska mästarna Mike Brown och Bill Perry att visa upp sina färdigheter i pilkastningens ädla konst. Den uppvisningen kan bli injektionen till bildandet av en dartklubb i Åtvid. Kommer dartklubben till stånd blir det också seriespel redan i höst. Ja, den ännu icke bildade klubben har faktiskt sin första hemmamatch i slutet av september. Instruktörer finns i Linköping.

Dartspelet är ju förknippat med rökiga och ölsejdelfyllda pubar. Men, säger Roland Lind, den som till äventyrs tror att sporthallens foajé skall förvandlas till en pub bedrar sig.

□ Fullbokat

Arbetet med bokningarna i sport- och gymnastiksalar i Åtvid är i full gång. Som vanligt, säger Arne Ahlsén som håller i det arbetet, är det ett stort tryck på sporthallen. Här blir det också extra problem för främst de tennisspelare som har tider under veckosluten för det blir en hel del evenemang i sporthallen i höst. Två konserter är inplanerade. Bordtennis-DM avgörs i Åtvid i november. Länets bästa pingisjuniorer ska ha träningsläger här. Alla seriematcher i bl a handboll inte att förglömma.

Trångt om utrymmet blir det också i Långbrottsskolans gymnastiksal och i Gamla gymnastiken. Däremot är intresset för Sandtagsskolans lilla gymnastiksal mycket svalt.

CHRISTER BERG

Nu görs det bast igen i Långenäs

I Långenäs mellan Åtvidaberg och Rimforsa har befolkningen tagit upp den gamla lindbasttillverkningen igen. I gamla tider var tillverkningen av bast en viktig inkomstkälla för Långenäsborna. Basten "torgades" i Linköping. För ungefär hundra år sedan minskade tillverkningen i omfattning sedan billigare, men därför inte bättre, bast börjat importeras från Italien. Sedan sekelskiftet har över huvudtaget knappast någon bast tillverkats i Långenäs eller på någon annan plats i Sverige. Men nu har Långenäsborna blåst liv i traditionen sedan man med stor svårighet fått tag på uppgifter om hur det går till.

SIDAN FEMTON

Från en berghäll vid sjön Åländern sköljdes det illaluktande slemmet bort från bastremsorna. Alldeles intill den här platsen ligger Bastviken där Långenäsbornas förfäder för hundra år sedan och mer sköljde massor av lindbast som sedan såldes på torgen i Linköping

19/8

Långanäsborna tar upp sekelgammal tradition Löpande lind ger bast

När linden löper börjar basttillverkningen. Eller började. För den tiden är för längesedan förbi när befolkningen på gårdarna i Långenäs mellan Åtvidaberg och Rimforsa drygade ut sin inkomst genom att sälja bast på torgen i Linköping. Det är gott och väl 100 år sedan. Visserligen fortsatte man i Långenäs att tillverka bast fram tillsekelskiftet. Men då mest till husbehov.

Det är inte så lätt att hålla för nästan samtidigt som man ska riva och skölja remsa efter remsa av den efter rötningen pytondoftande lindbasten, säger Ingegerd Dockberg, en av de som sparkat liv i den gamla traditionen i Långenäs

Likadant var det runt om i södra Sverige sedan den italienska basten konkurrerat ut den svenska. Dessutom kom ju det ena ersättningsmaterialet efter det andra för tillverkning av rep och nät, för stoppning i möbler och vagnssäten eller till att binda blombuketter med.

Trots att tillverkning av lindbast förr var en utbredd och stor sak är det i dag inte många människor som vet hur proceduren går till. Det är heller inte lätt att läsa sig till kunskaper. Det vet Ingegerd Dockberg i Dockekulla i närheten av Långenäs att berätta.

□ Letat i böcker

— Sedan vi fick för oss att vi skulle ta upp den gamla traditionen har vi letat och letat för att finna någon litteratur om hanteringen. Till sist hittade Sonja Lundgren, som arbetar på biblioteket i Linköpin, en bok på Nordiska museet. Kulturarv och folkliv heter boken, som är tryckt 1943.

Ingegerd Dockberg är pigg på det här med gammalt hantverk och gamla traditioner. Hon sysslar en hel del med saker som linberedning, växtfärgning och bakning av tunnbröd. Med gamla redskap och på "rätt" sätt. Nu är hon också en bidragande anledning till att basttillverkningen pånyttföds i Långenäs.

□ Många minnen

I den natursköna trakten intill sjön Åländern finns det gott om bevis på den forna hanteringen. Det ungefär tio tunnland stora och vilt växande lindbeståndet är fortfarande avstyckat på de fem gårdarna. Platsen heter Lindbacken. En vik i sjön kallas alltjämt för Bastviken. På en av gårdarna finns ett rekorderligt knippe gulbrun bast från mitten av 1800-talet. I en bod sticker lindbasten fram ur stoppningen på en gammal dyna.

— Tar inte vi i den här generationen upp de gamla metoderna riskerar de att alldeles falla i glömska, påpekar Ingegerd Dockberg. För bara någon generation tillbaka visste nästan varje människa hur det gick till att utnyttja naturen. Eller rättare sagt, att ta tillvara den.

□ Bestämde sig i våras

I våras bestämde sig så några av familjerna i Långenäs att tillverka lindbast. När linden löpte, dvs savade, som bäst tog man ner tre mindre träd. Barken med det knappt centimetertjocka bastskiktet skalades av och sänktes ner i sjön med hjälp av tyngder.

Där fick så barken ligga och röta fram till mitten av augusti. Enligt vissa gamla uppgifter ska rötningen pågå ett helt år. Därför har man också sparat ett par barkstycken till i vår för att se om det blir någon kvalitetsskillnad på basten.

Gammal som ung deltog befolkningen i Långenäs vid sommarens tillverkning av lindbast. Nöjda och belåtna och med historiens vingslag susande över huvudena samlades de till en gruppbild när sköljningen av den slemmiga basten var klar

Det var en härligt varm och solig sensommarlördag när man samlades vid stranden för att ta upp den rötade barken. Mindre härligt var det en stund senare när de fläkta och ett par meter långa barkstyckena låg uppdragna på landbacken. Rötningsprocessen hade nämligen, helt enligt ritningarna, givit resultat. Det luktade så illa att nästan bara ett kraftuttryck räcker till för att beskriva sensationen.

De som inte storknade satte igång att skilja den läskigt slemmiga basten från barken. I långa gulvita band revs remsa på remsa, som därefter sköldes av från slem. Innan det hela var klart och knippena upphängda för torkning hade vattnet vid sjökanten hunnit bli ordentligt grumligt och lätt illaluktande.

□ Inga bastkjolar

Efteråt bjöd Stina och Yngve Svensson på kaffe och hembakat bröd i trädgården. Då diskuterades förstås vad man ska göra med all bast. Förmodligen, sa Ingegerd Dockberg, som inte vill göra något halvdant, går det mesta till vävning. Fast det är förstås tvcksamt om vi gör några bastkjolar som Weine Andersson föreslår.

Så skildes man åt. Nöjda och belåtna med resultaet. Och med känslan av att ha gjort något som ingen gjort på decennier. Kanske inte ens under hela 1900-talet. Man kände atmosfär och en liten, liten fläkt av historiens vingslag.

CHRISTER BERG